

Sygn. akt: I C 2008/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Krośnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Halina Sekuła
Protokolant:	Aneta Rodak

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2020 r.

sprawy z powództwa **D. U.**

przeciwko (...) S.A. z/s w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. Pozbawia wykonalności nakaz zapłaty wydany w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód

w L. w dniu 03.07.2014 r. sygn. VI Nc-e 823081/14 zaopatrzoney

w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 21.10.2014 r. w całości

II. Nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Krośnie kwotę 95 zł (dziewięćdziesiąt pięć złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu od której powódka była zwolniona

III. Zasadza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powódki D. U. kwotę 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Sędzia

Sygn. akt I C 2008/18

UZASADNIENIE

Wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 14 lipca 2020 r.

Powódka D. U. wniosła pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 03.07.2014 r. wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w sprawie pod sygn. akt I Nc-e 823081/14. Wniosła również o udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie powyższego tytułu, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. W uzasadnieniu podała, że objęta powyższym tytułem wierzytelność powstała na skutek przestępczego działania jej męża – W. U.. Podrabiał on jej podpisy pod dokumentami i za co został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Krośnie w sprawie II K 459/16 i w związku z tym tytuł wykonawczy powinien być pozbawiony wykonalności.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu zarzucił, że zaskarżony nakaz zapłaty nie jest w żadnym wypadku przedawniony.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 08.06.2013 r. została zawarta z (...) S.A. umowa o świadczenia usług telekomunikacyjnych nr (...). W powyższej umowie, jako abonenta wskazano D. U. i która podpisała się pod umową i pod oświadczeniem. Z uwagi, iż abonent nie wywiązywał się ze zobowiązania wynikającego w/w umowy, została ona wypowiedziana, przed upływem okresu, na jaki została zawarta, a wydana karta SIM – deaktywowana.

Pomimo wezwań abonent nie uiścił żadnej kwoty, dlatego złożono do sądu pozew o zasądzenie na rzecz (...) S.A. kwoty 908,21 zł wraz z odsetkami i kosztami. Nakazem zapłaty z dnia 03.07.2014 r. wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym w sprawie pod sygn. I Nc-e 823081/14 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie Wydział VI Cywilny nakazał pozwanej D. U., aby zapłaciła stronie powodowej (...) S.A. w W. kwotę 908,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18.06.2014 r. do dnia zapłaty i kwotę 210 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu albo wniosła w tymże terminie sprzeciw.

Powyższy nakaz odebrał mąż powódki W. U. w dniu 07.07.2014r. Postanowieniem z dnia 21.10.2014 r. Sąd nadał nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności

Wnioskiem z dnia 24.10.2014 r. wierzyciel (...) SA złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Woli J. B. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko D. U. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 07.07.2014 r., sygn. akt I Nc-e 823081/14. Pismem z dnia 20.11.2014 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – J. B. zawiadomił dłużniczkę D. U. o wszczęciu przeciwko niej postępowania egzekucyjnego na podstawie powołanego wyżej tytułu wykonawczego. Zawiadomienie ponownie odebrał W. U. – mąż dłużniczki.

Postanowieniem z dnia 12.12.2018 r. Komornik na wniosek wierzyciela umorzył postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi D. U..

Dowody :

1. umowa o świadczenia telekomunikacyjne nr (...) z dnia 08.06.2014 r. (oryginał) – akta sprawy - sygn. II K 459/16 – k. 188-199;
2. akta sprawy egzekucyjnej Km 318086/14;
3. odpis akt sprawy - sygn. Nc-e 823081/14 – k. 13-19;
4. zeznania powódki – k. 94/2;

Przed Sądem Rejonowym w Krośnie, Wydział II Karny toczyło się postępowanie karne przeciwko W. U. oskarżonemu o przestępstwo z art 270 § 1 kk w zw. z art 91 § kk, tj. posługiwanie się dowodem tożsamości swojej żony D. U. i podrobienia w celu użycia za autentyczny na jedenastu różnych umowach, w tym na umowie z dnia 08.06.2013 r., nr (...), podpis o treści (...). Wyrokiem z dnia 28.07.2016 r. W. U. został uznany za winnego popełnienia zarzuczanych mu czynów i na podstawie art 270 § 1 kk skazano go na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie Wyroku zaocznego Sądu Rejonowego, III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z dnia 17.10.2016 r., sygn. akt IIIIRC 159/16 została ustanowiona rozdzielność majątkowa D. U. z W. U., wynikająca z zawarcia przez nich związku małżeńskiego w dniu 27.12.2003 r., a to z dniem 01.03.2013 r.

Dowody :

1. wyrok Sądu Rejonowego w Krośnie, II Wydział Karny z dnia 28.07.2016 r. – akta sprawy - sygn. II K 459/16 – k. 278-279;
2. akta sprawy egzekucyjnej Km 318086/14;
3. wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Krośnie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 17.10.2016 r. – akta sprawy - sygn. III RC 159/16 – k. 39;

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów, którym dał wiarę w całości. Przedłożone w sprawie dokumenty nie budzą wątpliwości Sądu, sporządzone zostały przez osoby do tego uprawnione zgodnie z przepisami prawa a Sąd nie znalazł okoliczności podważających ich wiarygodność.

Zgodnie z art. 840 §1 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności, gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo, gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Powództwo opozycyjne z art. 840 § 1 kpc jest środkiem służącym obronie dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym. Należy podkreślić, że wytoczenie tego powództwa nie może prowadzić do ponownego, merytorycznego rozpoznania sprawy. W postępowaniu tym nie można skutecznie podnosić zarzutów, które skierowane są przeciwko orzeczeniu i zmierzają do zmiany jego treści. Jak wynika z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 1954 r. (II Co 26/54, OSN 1955, nr 2, poz. 30) prekluzyjny skutek powagi rzeczy osądzonej nie zależy od tego, czy strona ponosi winę w zaniechaniu przytoczenia odpowiednich okoliczności oraz podniesienia właściwych zarzutów.

Jako podstawę swojego roszczenia powódka podała art 840 § 1 pkt 2 kpc wskazując, że roszczenie nie może być egzekwowane.

Zdaniem Sądu przy ocenie podstawy pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego z art 840 § 1 pkt 2 kpc, nie ma znaczenia, że powódka mogła wnieść skargę o wznowienie postępowania na podstawie art 403 § 1 pkt 1 kpc.

Podstawy skargi o wznowienie postępowania (art. 403 § 1 pkt 1 kpc) oraz pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego (art. 840 § 1 pkt 2 kpc) są różne. Wprawdzie można żądać wznowienia postępowania na tej podstawie, że wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym albo na skazującym wyroku karnym, następnie uchylonym (art. 403 § 1 pkt 1 kpc), lecz ta podstawa skargi jest niezależna od tego, czy wierzyciel prowadzi egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego obejmującego orzeczenie sądu, które zostało oparte na podrobionym lub przerobionym dokumencie. Natomiast z punktu widzenia art. 840 § 1 pkt 2 kpc może mieć znaczenie to, czy wierzyciel prowadzi egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego będącego orzeczeniem sądu, wydanym w oparciu o dokument podrobiony lub przerobiony, a fakt ten został stwierdzony prawomocnym wyrokiem sądu karnego skazującym za popełnienie przestępstwa podrobienia lub przerobienia dokumentu, wydanym po uprawomocnieniu się orzeczenia, na podstawie, którego prowadzona jest egzekucja.

Prawomocność orzeczenia stanowiącego tytuł wykonawczy nie konsumuje w całości oceny zachowań wierzyciela mających na celu egzekucję świadczenia, a mechanizmy ochronne ustanowione na rzecz dłużnika w przepisach postępowania egzekucyjnego nie zawsze będą wystarczające. Niemożność kwestionowania powództwem opozycyjnym orzeczenia stanowiącego tytuł egzekucyjny chroniony powagą rzeczy osądzonej nie oznacza, że nie można powoływać się na nadużycie prawa powstające na etapie egzekucji tego orzeczenia.

Należy zauważyć, że strona pozwana miała świadomość o toczącym się postępowaniu karnym odnośnie podrobienia podpisów D. U. na umowach o świadczenie usług – otrzymali odpis postanowienia z dnia 16.03.2016 r. z żądaniem wydania wszystkich umów zawartych przez T-M., a powódką i pismem z dnia 19.04.2016r. takie umowy przedłożyli (akta K II 459/16 – k. 182, 188-205).

W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego opiera się na tym, że pozwany nadużywa swojego prawa podmiotowego w egzekucji (wprawdzie po wytoczeniu niniejszego postępowania Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela, co jednak nie oznacza, że po zakończeniu niniejszej sprawy, ponownie złoży wniosek o egzekucję). Według art. 5 kc nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Według Sądu, brak przekonujących argumentów, że konstrukcja nadużycia prawa podmiotowego (art. 5 kc), której podstawową funkcją jest dochodzenie do rezultatów prawa słusznego i sprawiedliwego, stanowiąca zasadę ogólną korygującą zakres innych, szczegółowych regulacji prawnych, nie mogłaby być stosowana na etapie wykonywania tytułu wykonawczego. Powództwo opozycyjne jest formą merytorycznej obrony dłużnika przed tytułem wykonawczym zgłaszaną w formie zarzutu wskazującego na zaistnienie zdarzenia, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 2 kpc. Nie ma konstrukcyjnych przeszkód, dla których art. 5 kc nie mógłby być pomocny do obrony dłużnika przy wykazywaniu zdarzenia prawnego będącego podstawą powództwa opozycyjnego. Dłużnik nie opiera jednak w takiej sytuacji powództwa, jak się niekiedy błędnie przyjmuje, na art. 5 kpc, lecz podstawę roszczenia stanowi art. 840 § 1 pkt 2 kpc, o ile przesłanki w nim stwierdzone zostaną spełnione w związku z zaistnieniem nadużycia prawa. Stanowisko to dotyczy także tytułów wykonawczych będących orzeczeniami sądowymi, o ile stwierdzenie stanu nadużycia prawa ma charakter następczy wobec sytuacji zamkniętej prekluzją związaną z prawomocnością materialną orzeczenia. Zdarzeniem, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 kpc może być, bowiem stwierdzenie sprzeczności postępowania wierzyciela z zasadami współzycia społecznego. Inaczej rzecz ujmując w szczególnych okolicznościach zachowanie wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym może stanowić nadużycie prawa (art. 5 kc) stanowiące podstawę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności (por. orzeczenia SN z dnia 19 kwietnia 1955 r., II CZ 54/54, OSNCK 1956, nr 2, poz. 38 i z dnia 7 maja 1955 r., IV CR 395/55, OSNCK nr 2, poz. 39, postanowienia SN z dnia 30 lipca 1965 r., II CZ 68/65, OSNC 1966, nr 6, poz. 95, z dnia 27 listopada 2003 r., III CZP 78/03, Prokuratura i Prawo 2004, nr 6, uchwały SN z dnia 7 lipca 1970 r., III CZP 46/70, OSNC 1971, nr 2, poz. 23 i z dnia 30 stycznia 1986 r., III CZP 77/85, OSNC 1986, nr 12, poz. 206, wyroki SN z dnia 18 września 1997 r., I CKN 243/97, z dnia 5 czerwca 2002 r., II CKN 943/00, z dnia 5 czerwca 2007 r., I CSK 116/07, z dnia 4 listopada 2010 r., IV CSK 141/10, i z dnia 22 czerwca 2018 r., II CSK 539/17, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 08.07.2019 r., sygn. akt VI ACa 357/19, Legalis nr 2267177)).

Kluczowa dla możliwości uwzględnienia powództwa jest postawa wierzyciela, która powinna być kwalifikowana, jako nadużycie prawa na etapie wykonywania orzeczenia i jako taka stanowi zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane (art. 840 § 1 pkt 2 kpc). Każde działanie podjęte w wykonaniu prawa tak długo, bowiem stanowi realizację tego prawa, jak długo nie narusza zasad współzycia społecznego. W rezultacie żadne działanie naruszające zasady współzycia społecznego, choćby oparte o formalnie rozumianą normę prawną, nie stanowi wykonywania prawa, lecz jest jego nadużyciem pozbawionym ochrony prawnej.

Zdaniem Sądu, kontynuowanie przez wierzyciela egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty, od którego nie przysługuje żaden środek zaskarżenia, w sytuacji, gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego wydano prawomocny wyrok skazujący za przestępstwo podrobienia na dokumencie

stanowiącym podstawę do wydania nakazu zapłaty w postaci umowy o świadczenia usług telekomunikacyjnych podpisu klienta, przy świadomości wierzyciela, co do istnienia wyroku sądu karnego, narusza zasady współżycia społecznego określone w art. 5 kc, a przez to stanowi zdarzenie będące podstawą pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 2 KPC

Klauzule generalne ujęte w art. 5 kc wyrażają idee słuszności w prawie i odwołują się do powszechnie uznanych wartości w kulturze naszego społeczeństwa. Przez zasady współżycia społecznego należy, zatem rozumieć podstawowe zasady etycznego i uczciwego postępowania. Przy ustalaniu ich znaczenia można odwoływać się do takich znanych pojęć, jak „zasady słuszności”, „zasady uczciwego obrotu”, „zasady lojalności” (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1998 r., II CKN 928/97, OSN 1999 r. Nr 4, poz. 75, z dnia 28 listopada 2014 r., I CSK 735/13, i z dnia 23 marca 2017 r., V CSK 393/16). Postępowanie pozwanej egzekwującej od powódki świadczenie zasądzone prawomocnym nakazem zapłaty jest sprzeczne z nakazem kierowania się przez podmioty prawa cywilnego dobrymi obyczajami i dobrą wiarą, a także przekonaniem, że dbając o swój interes nie krzywdzą innych. Istota działań pozwanej sprowadza się, zatem do korzystania z owoców cudzego przestępstwa. Prowadzenie w takiej sytuacji egzekucji przeciwko powódce jest rażącym i oczywistym naruszeniem zasad współżycia społecznego, a usankcjonowanie takiego stanu rzeczy kolidowałoby z elementarnym poczuciem sprawiedliwości.

Mając na uwadze powyższe należało pozbawić wykonalności nakaz zapłaty wydany w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie w dniu 03.07.2014 r. sygn. VI Nc-e 823081/14 zaopatrzonej w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 21.10.2014 r. w całości (pkt I).

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w punkcie II wyroku znajduje oparcie w treści art. 98 § 1 i 2 kpc.

Sędzia :

Z..

1. (...)

2. cal. 14 dni.